

गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात पावलं च्वःगु पौ

म्हसीका

भिंगु खँ न्यनावँसेलि यहूदीमखुपिन्सं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाहल। थुबलय् धार्थेंम्ह ख्रीष्टियन जुइत मोशायगु व्यवस्था मानय् याये माः कि म्वाः धयागु खँ पिहां वल। पावलं थ्व पतिइ अथे मखु, ख्रीष्टयात विश्वास यानाः हे जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ धकाः धयातःगु दु। तर रोमी साम्राज्यया एशियाय् लाःगु गलातिया धाःगु प्रान्तय् च्वंगु मण्डलीइ पिनें वःपिं मनूतय्सं पावलयागु विरोध यानाः मोशायगु व्यवस्था मानय् याःसा जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः धया जुल।

पावलं थ्व पतिइ थुकथं फताहा प्रेरिततय्गु खं लँ द्वंका च्वंपिं विश्वासीतय्त विश्वासय् लितहये माःगु खँ नं न्ह्यथनातःगु दु। नापं थः धार्थेंम्ह प्रेरित खः धयागु दसु नं बियातःगु दु। धार्थेंम्ह प्रेरित परमेश्वर पाखेंयाम्ह जुइ, सुं मनूया पाखें वःम्ह मखु। पावलं थःत यहूदीमखुपिनिगु निंतिं छ्वयाहःगु खः धकाः अप्वः बः बियातःगु दु। अनंलि वं विश्वासं यानाः जक परमेश्वरया न्ह्यःने ठीक ठहरय् जुइ फइ धकाः नं बः बियातःगु दु। दकलय् लिपायागु अध्यायलय् पावलं विश्वासीतय्सं ख्रीष्टयात क्वात्तुक विश्वास यात धाःसा इमिगु चालचलनय् नं ख्रीष्टयागु माया खने दइ धकाः क्यनातःगु दु।

धलः पौ

न्ह्यखँ	१:१-१०
पावल अधिकार दुम्ह प्रेरित खः	१:११-२:२१
परमेश्वरयागु दया मायायागु भिंगु खँ	३:१-४:३१
छुत्कारायागु खँ व यायेमाःगु ज्या	५:१-६:१०
क्वचाय्कूगु	६:११-१८

गलाती

पावलपाखें ज्वजलपा

१ मनूतय् पाखें मखु, येशू ख्रीष्ट व वय्कःयात हानं म्वाकादीमह परमेश्वरं प्रेरित यानाः छ्वयाहःमह जि पावल व २जिलिसे थन दुपिं दाजु-किजापिनिपाखें गलातियाय् च्वंगु मण्डलीयात ज्वजलपा!

३भी परमेश्वर बाः व प्रभु येशू ख्रीष्टया दया माया व शान्ति छिमित दयेमा। ४थ्व मभिगु इलं बचय् यायेत भीगु पापयागु नितिं भी परमेश्वर बानं धयादी थें येशू थः हे सिनादिल। ५परमेश्वर सदां तःधना चवनेमा! आमेन।

भिंगु खँ छता हे जक दु

६छिपिं खनाः जि अजूचाया चवनागु दु। गुलि याकनं छिपिं छिमित येशू ख्रीष्टपाखें दया माया यानाः सःता-दीमह परमेश्वरपाखें फहिलावन। अले मेगु हे भिंगु खँयात विश्वास याः जुयाचवन। ७धात्थें धाये माल धाःसा ख्रीष्टयागु भिंगु खँ बाहेक मेगु भिंगु खँ मदु। गुलिं गुलिं मनूत छिमिथाय् वयाः

छिमित स्यंकेत ख्रीष्टयागु भिंगु खँयात मेकथं हिलेत कुतः यानाच्वंगुलिं जिं थथे धाये माःगु खः।

८अयजूगुलिं जिपिं हे थजुइमा, स्वर्ग वःमह स्वर्गदूत हे थजुइमा, छिमित जिमिसं न्हापा कना थकागु भिंगु खँयात हीकाः सुनानं न्यंकल धाःसा वयात सराः लायेमा। ९न्हापा नं जिमिसं थ्व खँ धाये धुन। आः हानं छकः थ्व हे खँ धाये — छिमिसं विश्वास याये धुंकूगु भिंगु खँयात हीकाः न्यंकीपिन्त सराः लायेमा।

१०जिं थथे धया चवनागु छु मनू-तय्त लय्ताय्केत खः ला? मखु! जिं ला परमेश्वरयात हे लय्ताय्केत थथे यानाचवनागु खः। जिं मनूतय्त लय्ताय्केत यानागु जूसा जि येशू ख्रीष्टया सेवा याइमह दास हे जुइ फइमखु।

पावल गथे यानाः प्रेरित जुल

११यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित छता खँ धाये — जिं न्यंकागु भिंगु खँ मनूतय्गु बुद्धिं पिहां वःगु मखु। १२सुं मनुखं थ्व खँ जितः ना धकाः ब्यूगु नं

मखु, अले सुनानं थ्व खँ जितः स्यंगु नं मखु। थ्व भिंगु खँ जितः बियादीम्ह ला येसू ख्रीष्ट खः।

१३ न्हापा यहूदी धर्मकथं जुया च्वनाबलय् जि गज्याःम्ह खः धकाः ला छिमिसं बांलाक हे स्यू। परमेश्वरया मण्डलीयापिन्त जिं गुलि दुःखकष्ट व सास्ति बिया, अले थुमित नाश हे याना छ्वयेत कुतः यानाम्ह नं जि हे खः।* १४ जि ज्वलिंज्वःपिं मध्ये दकलय् अप्वः यहूदी धर्म मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः। भी तापाःबाज्यापिनिगु थितिकुति दकलय् अप्वः मानय् याना जुयाम्ह नं जि हे खः।*

१५ अयनं दया यानादीम्ह परमेश्वरं जि बु हे मबूनिबलय् निसें जितः ल्यया-दिल। अले थथे वय्कःयागु ज्या याके छ्वया हयादिल। १६ यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंके छ्वयेत जितः परमेश्वरं हे वय्कःया काय्यागु खँ फुक्क सीके बियादिल।*

उबलय् जिं सुयाकें छुं नं न्यनेकने मयाना। १७ जि स्वयाः न्हापायापिं प्रेरिततय्के सल्लाह कायेत जि यरूशलेमय् नं मवना। बरु जि उघिमय् अरब देशय् वना। अले अनं दमस्कसय् तुं लिहां वया।

१८ स्वदं लिपा तिनि केफास धाःम्ह पत्रुसयात नापलायेत जि यरूशलेमय् वना, व नाप जि बाःछि तक च्वना।*

१९ अन जिं प्रभुया किजा याकूब बाहेक मेपिं सुं प्रेरिततय्क नाप मलाना। २० जिं धयाच्च्वनागु थ्व खँ धात्थें खः। परमेश्वरया न्ह्यःने जिं मखुगु खँ ल्हाये मखु।

२१ लिपा यरूशलेमं जि सिरियाय् व किलिकियाय् वना। २२ अबलय् तक यहूदियाय् च्वंगु मण्डलीयापिं मनू-तय्सं जिगु रूवाः खंगु हे मदुनि। २३ इमिसं थथे धाःगु जक न्यनातःगु खः — “न्हापा भीत दुःखकष्ट बिया जूम्ह, अले भीत नाश यायेत स्वःम्ह मनुखं हे आः भिंगु खँ न्यंका जुया-च्वंगु दु।” २४ जिगु जीवनय् थथे हिउपा वःगुलिं इमिसं परमेश्वरयात प्रशंसा यात।

पावलयात प्रेरिततय्सं

लसकुस याःगु

२ १ भिंप्यदं लिपा बारनाबास नाप जि यरूशलेमय् वना। तीतसयात नं नापं ब्वना यंका।* २ परमेश्वरं जितः अन वने हे माः धकाः धयादीगुलिं जि वनागु खः। जिं न्हापा यानागु व आः

१:१३ प्रे ८:३; २२:४-५; २६:६-११ १:१४ प्रे २२:३

१:१५-१६ प्रे ६:३-६; २२:६-१०; २६:१३-१८ १:१८ प्रे ६:२६-३० २:१ प्रे ११:३०; १५:२

यानाच्चवनागु ज्या सितिं मवनेमा धकाः
यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकागु खँ
मण्डलीया थकालिपिन्त जक कना।
३जि नापं वःम्ह तीतसयात ग्रीक जूसां
म्हय् चिं तय्के माः धकाः सुनानं कर
मया।

४जिमिसं ख्रीष्टपाखें कयागु
छुत्कारायागु खँ सीकेत जिमिगु चिवा
कायेत फताहा विश्वासी जुयाः अन
वःपिं छम्ह निम्हय्सिनं धाःसा थ्व खँ
पित हल। इमिसं जिमित दासयात थें
व्यवस्थां धाःथें हे याये माः धकाः
कर यात। ५इमिसं धाःगु छता हे खँ
जिमिसं मानय् मयाना। थुकथं जिमिसं
भिंगु खँय् सत्य दु धकाः छिमित
क्यना बिया।

६मण्डलीया थकालि धयाजूपिं
इपिं न्ह्याक्व हे तःधं जूसां जितः
छुं मपाः। परमेश्वरं रूवाः स्वयाः
न्याय यानादी मखु। इमिसं जिगु
खँयात कयाः छुं मधाः।* ७गथे
परमेश्वरं पत्रुसयात यहूदीतय्त भिंगु
खँ न्यंकेगु ज्या बियादिल, अथे हे
जितः नं यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ
न्यंकेगु ज्या बियादिल धकाः इमिसं
सीकल। ८वय्कःयागु शक्तिं हे जितः
यहूदीमखुपिन्त भिंगु खँ न्यंकीम्ह
प्रेरित यानादिल। अथे हे पत्रुसयात नं

यहूदीतय्त भिंगु खँ न्यंकीम्ह प्रेरित
यानादिल।

९मण्डलीया थां धयातःपिं याकूब,
पत्रुस व यूहन्नां परमेश्वरं जितः थ्व
ज्या बियादीगु खः धकाः सीकाः
बारनाबासयात व जितः मण्डलीया
जव ल्हाः यात। जिमिगु ज्या यहूदी-
मखुपिन्थाय् वनेगु, अले इमिगु ज्या
यहूदीतय्थाय् वनेगु जुल। १०इमिगु
मण्डलीइ च्वंपिं नयेमखंपिन्त ग्वाहालि
याये माः धकाः जक इमिसं जितः
धाःगु खः। थ्व हे ज्या न्हापांनिसें हे
यायेगु जिगु मतिइ दुगु खः।

एन्टिओखियाय् पावलं पत्रुसयात ब्वःब्यूगु

११पत्रुस एन्टिओखियाय् वःबलय्
विश्वासी मनूतय्गु न्ह्यःने हे जिं वयात
ब्वःबिया, छायाःधाःसा सी दय्कः हे
वं द्रूकूगु खः। १२याकूबं छ्वया हःपिं
मनूत वये न्ह्यः पत्रुसं यहूदीमखुपिं
विश्वासीत नाप नयेत्वनेगु यानाच्चवन।
इपिं वये धुंकाः म्हय् चिं तये माः
धकाः धाइपिं मनूत खनाः ग्यानाः
पत्रुसं यहूदीमखुपिं नाप नयेत्वनेगु
त्वःता बिल। १३पत्रुस नाप जूपिं यहूदी
विश्वासीतय्सं नं अथे हे यात। इमिसं
यानाः बारनाबासं नापं अथे यात।

१४ इपिं थथे सत्य भिंगु खँयागु लँपुइ मजूगु खना: जिं पत्रुसयात फुक्कसिया न्ह्यःने थथे धया बिया — “यहूदी जुया: नं छि यहूदीमखुम्ह मनु थें जुया-च्वन। छि ला यहूदी थें मच्वं। थुकथं छिं यहूदीमखुपिन्त यहूदीत थें जू धका: गथे याना: धया जुइगु?”

विश्वासं जक मुक्ति काये फइ

१५ भ्रीपिं बूसांनिसें हे यहूदीत खः। भ्रीपिं यहूदीमखुपिं मनूत थें पापी मखु। १६ अथेसां येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक परमेश्वरं मुक्ति बियादी धका: भ्रीसं स्यू। व्यवस्था मानय् याना: जक धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु, येशू ख्रीष्टयात विश्वास या:सा जक धर्मी ठहरय् जुइ धका: भ्रीसं नं येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानागु खः। व्यवस्था मानय् याना: जक ला सुं नं धर्मी जुइ फइ मखु।*

१७ येशू ख्रीष्टयात विश्वास याना: धर्मी ठहरय् जुइत स्वया: नं भ्रीसं यहूदीमखुपिन्सं थें पाप याना हे च्वन धा:सा ख्रीष्टं भ्रीत पापी यानादीगु जुइ ला? मखु, थथे मखु। १८ त्व:ता छ्वये धुनागु व्यवस्थायात जिं हानं मानय् याना: धर्मी जुइत स्वल धा:सा जि पापी जुइ। १९ छाय् धा:सा

परमेश्वरया नितिं जि म्वाये फयेमा धका: व्यवस्थापाखें व्यवस्थाया नितिं जि सिनागु। २० जि ख्रीष्टनाप कूसय् सी धुन, जि थः हे म्वानाच्वनागु मखु, बरु ख्रीष्ट जिके म्वानादीगु खः। जि ला आ: जित: माया याना: जिगु नितिं सिनादीम्ह परमेश्वरया काय्यात विश्वास याना: म्वानाच्वनागु खः। २१ परमेश्वरयागु दया माया जिं सितिं छ्वये मखु। व्यवस्था मानय् याना: मनूत धर्मी ठहरय् जुइगु जूसा ख्रीष्ट सिनादीगु सितिं वन।

व्यवस्थां ला कि विश्वासं?

३ १ अय् मूर्ख गलातीत, छिमित सुनां स्यंकल? येशू ख्रीष्टयात कूसय् यख्खाना: स्या:गु खँ छिमिगु हे न्ह्यःने ध्वाथुइक कनागु मखु ला? २ व्यवस्था मानय् याना: परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बियादीगु ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास याना: बियादीगु खः ला? ३ छिपिं छाय् थुलिमछि मूर्ख जुयागु? छिमिसं आत्मां सुरु याना: आ: छु छिपिं थःगु हे शक्तिं फुना वनेत्यनागु ला? ४ छिमिसं थुलि मछि दु:ख फयागु सितिं वन ला? मखु, अथे जुइ मखु।

५ परमेश्वरं छिमित पवित्र आत्मा बिया: अजूचायापुगु ज्या याके बिया-दीगु छिमिसं व्यवस्था मानय् या:गुलिं ख: ला कि येशू ख्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यना: विश्वास या:गुलिं?

६ अब्राहामयात स्व! वं या:गु खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु — “अब्राहामं परमेश्वरयात विश्वास या:गुलिं परमेश्वरं वयात धर्मी ठहरय् यानादिल।” * ७ थथे जूगुलिं परमेश्वरयात विश्वास याइपिं मनूत हे अब्राहामया धात्थेंयापिं सन्तान ख: धका: छिमिसं थुइकि। *

८ यहूदीमखुपिन्सं परमेश्वरयात विश्वास यात धा:सा परमेश्वरं इमित नं धर्मी ठहरय् यानादी धका: न्हापा हे धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु दु। अय्जूगुलिं हे अब्राहामयात परमेश्वरं “छंगु पाखें हे संसारय् च्वंपिं फुकक जात जातितय्त आशिष बी” धका: धयादिल। * ९ गथे अब्राहाम परमेश्वरयात विश्वास या:गुलिं धर्मी ठहरय् जुल, अथे हे वय्क:यात विश्वास याक्वसिनं आशिष काये खन।

१० व्यवस्थाय् जक भलसा तया च्वंपिं मनूत सरा: फया च्वंपिं ख:। थ्व हे खँ धर्मशास्त्रय् थथे च्वयात:गु दु — “व्यवस्थाय् च्वयात:गु फुककं

सदां मानय् याना च्वने मफुपिं मनूतय्सं सरा: फये माली।” * ११ व्यवस्था मानय् याना: सुं नं धर्मी ठहरय् जुइ फइ मखु धयागु खँ ला छिमिसं आ: बांलाक थुल हे जुइ। धर्मशास्त्रय् हानं थथे च्वयात:गु दु — “परमेश्वरयात विश्वास याना जुइमह मनू सदां म्वानाच्वनी।” * १२ व्यवस्था पूवंक मानय् याइपिन्सं धा:सा परमेश्वरयात विश्वास याये म्वा:। “व्यवस्था मानय् याइपिं व्यवस्थापाखें हे म्वाइ” धका: धर्मशास्त्रय् च्वयात:गु दु। *

१३ येशू ख्रीष्टं व्यवस्थाया सरापं भीत मू पुला: त्व:तकादिल। वय्कलं कूसय् यग्गाना: भीगु सरा: थ:महं फयादीगु दु। व्यवस्थाय् धयात:गु दु “सिमाय् यरूखाइमहय्सित सरा: लाइ।” * १४ यहूदीमखुपिन्त नं येशू ख्रीष्टपाखें परमेश्वरं अब्राहामयात बी धयादीगु आशिष बियादीगु दु। उकिं भी विश्वास याना च्वनापिन्सं नं भीगु विश्वासं याना: बी धयात:गु पवित्र आत्मा काये खनी।

व्यवस्था व बाचा

१५ य:पिं दाजुकिजापिं, मनूतय्गु हे दसु काये — निमह मिलय् जुया:

चव्यातःगु भ्वंयात सुनानं स्यंके फइ मखु, अले हानं उकी छुं तने नं फइ मखु। १६परमेश्वरं अब्राहामनाप व वया सन्ताननाप बाचा चिनादीगु खः। वय्कलं तःम्हय्सित “अब्राहामया मचाखचा” धकाः धया मदी, बरु “अब्राहामया सन्तान” जक धयादिल। थन “सन्तान” धयादीगु छम्हय्सित जक खः, अले थ्व ख्रीष्ट येशूया बारे धयादीगु खः।* १७परमेश्वरं बाचा चिनादीगु गुबलें हे ल्वःमंकादी मखु। थथे वय्कलं चिनादीगु बाचायात प्यसः व स्विदँ लिपा तिनि वःगु व्यवस्थां सिंतिं छ्वये फइ मखु।* १८परमेश्वरं बी धयादीगु आशिष व्यवस्था मानय् यानाः दइगु खःसा ला थ्व परमेश्वरया बाचा हे मजुल। परमेश्वरं अब्राहामयात बाचा यानाः आशिष बियादीगु खः।*

१९अय्सा व्यवस्था छाय् बिल लय्? मभिंगु ज्याखँ सीके बीत परमेश्वरं भीत व्यवस्था बियादीगु खः। अय् नं परमेश्वरं बाचा चिना तःम्ह ख्रीष्ट मभातले जक व्यवस्था दया चवनी। थ्व व्यवस्था परमेश्वरं स्वर्गदूततय्पाखें मोशायात बीके हयादीगु खः। थुकथं मोशा मनूत व परमेश्वरया दथुइ ज्या याइम्ह जुल। २०दथुइ चवना ज्या

याइम्ह निम्हया दथुइ जुइ। अय् नं परमेश्वर ला छम्ह हे जक दु।

व्यवस्था छाय् माल?

२१अय्सा छु व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः जुल ला? मखु, व्यवस्था परमेश्वरयागु बाचाया अःखः मजू। मनूतय् जीवन दयेमा धकाः व्यवस्था बियादीगु जूसा व्यवस्थां हे मनूत परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइगु खः। २२येशू ख्रीष्टयात विश्वास याक्वसित परमेश्वरं बियादी धकाः धयादीगु मुक्ति काये फयेमा धकाः धर्मशास्त्रं संसारय् च्वंपिं फुक्कसितं पापय् लाकातःगु दु।

२३विश्वास यायेगु ई वये न्ह्यः हे व्यवस्थां भीत कुना तल। थथे व्यवस्थां भीत कुनातःगु येशू ख्रीष्ट मभातले जक खः।

२४विश्वासं हे भीपिं परमेश्वरया न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइमा धकाः ख्रीष्ट भाये न्ह्यः व्यवस्थायात भीत स्यनिम्ह गुरू थें याना तल। २५आः धाःसा विश्वास यायेगु ई वये धुंकल, उकिं आः भीपिं व्यवस्थां धाःथें चवने म्वाल।

२६येशू ख्रीष्टयात विश्वास यानाः वय्कः नाप मिलय् जूगुलिं छिपिं

फुक्कं परमेश्वरया सन्तान जुल।
 २७ ख्रीष्टयात विश्वास यानाः बन्तिस्मा
 कयाः वय्कः नाप मिलय् जूपिं सक-
 सिनं पहःचहः न्हूगु वसः थें पुंगु
 दु। २८ अय्जूगुलिं आः यहूदीत व
 यहूदीमखुपिं छु हे मपात। दास व दास
 मखुपिं, अले मिजं व मिसा नं मपात।
 येशू ख्रीष्टयात विश्वास याःगुलिं छिपिं
 फुक्कं छम्ह हे जुल। २९ छिपिं ख्रीष्टया
 मनूत खःसा अब्राहामया सन्तान नं
 खः। अले परमेश्वरं बी धकाः बाचा
 चिनादीगु छिमित नं बियादी।*

४ जिं छु धाये धाःसा — अबु-
 यागु सम्पत्ति फुक्कं वया
 काय्पिनिगु खःसां मचाबलय् इपिं
 च्यः थें हे जुयाच्चनी। २ अबुम्हय्सिनं
 मधातले इपिं इमित सुसाःकुसाः
 यायेत तया तःम्हय्सिनं धाःथें चवने
 माः। ३ विश्वास याये न्ह्यः भीपिं नं
 मस्त थें खः, अले भीत संसारयागु
 मभिंगु आत्मां चिना तल।

४ परमेश्वरं धयादीगु ई वयेवं परमेश्वरं
 वय्कःया काय्यात छ्वया हयादिल।
 वय्कः मिसाम्हय्सिगु क्वखं बुल।
 अले यहूदीतय्गु व्यवस्था मानय्
 यानाः च्वनादिल। ५ व्यवस्था मानय्
 याना च्वंपिन्त व्यवस्थां लिगनाः
 परमेश्वरया काय्पिं यायेत वय्कलं

थथे यानादीगु खः।* ६ भीपिं नं
 परमेश्वरया काय्पिं खः धकाः सीकेत
 परमेश्वरं थः काय्यागु आत्मा भीगु
 नुगलय् तयादिल। अले थ्व हे आत्मां
 भीगु नुगलं “अब्बा, जिमि बाः”
 धकाः धयादी। ७ थथे जूगुलिं छिपिं
 आः दास मखुत, बरु परमेश्वरया
 काय्पिं जुइ धुंकल। उकिं वय्कलं
 थः सन्तानयात फुक्क अधिकार
 बियादी।

पावलं गलातीतय्गु च्यूताः काःगु

८ न्हापा परमेश्वरयात म्हमस्यूगुलिं
 छिपिं परमेश्वर हे मखुपिं मेपिं द्यःतय्
 दास जुयाच्चंगु खः। ९ आः छिमिसं
 परमेश्वरयात म्हसी धुंकल। वय्कलं
 नं छिमित म्हसीकादिल। आः हानं
 छिपिं गथे यानाः व हे ज्यालगय्
 मजूपिं व पुलांपिं द्यःतय्थाय् लिहां
 वने फुगु? छु छिपिं हानं इमि दास
 जूवनेगु ला? १० थौं छिमिसं खास न्हि,
 थिथिकृति, ला, रितु व दंयात मानय्
 यानाच्चन। ११ उकिं छिपिं स्यनावनी
 धकाः जितः तसकं पीर जुया च्वन।
 छिमिथाय् वयाः उलिमछि दुःखकष्ट
 सियाः जिं ज्या याना थकागु सितिं
 वनिगु जुल ला?

१२ यःपिं दाजुकिजापिं, जिं छिमित

बिन्ति याये — जिं याना थें तुं छिमिसं नं या। जि छम्ह यहूदी खःसां छिपिं नाप यहूदीमखुपिं थें जुया चवने धुन। छिमिसं जितः छुं हे मभिकूगु मदु। १३दकलय् न्हापा छिमित भिगु खँ न्यंकाबलय् जि म्हंमफु धयागु खँ छिमिसं लुमंकातःगु दयेमाः। १४म्हंमफुसां जितः हेला मयासे छिमिसं भचा हे थाकुमचासे बिचाः यात। स्वर्गदूतयात व ख्रीष्टयात थें छिमिसं जितः दुकयाः सुसाःकुसाः यात। १५छिपिं अबलय् गुलि लय्-ताःगु। जि जक ज्यूसा थःगु मिखा लिकया बीत तक नं छिपिं न्ह्यचिली। थ्व खँय् जिं साक्षी बी फु। आः जक छिमित छु जुल? १६सत्य खँ कनागुलिं जि छिमि शत्रु जुल ला?

१७मेपिं मनूतय्सं छिमित लय्ताय्-केत स्वया च्वंगु दु, अथेसां इमिगु मति मभिं। इपिं छिमित जि पाखें लिगनाः थःपाखे सालाकायेत स्वया च्वंपिं खः। १८मेपिनिगु खँ न्यनेगु नं बां हे लाःगु खँ खः। अय् नं न्हाबलें भिंम्ह मनूयागु जक खँ न्यने माः। जि दुबलय् जक मखु, मदुबलय् नं छिमिसं थथे याये माः।

१९छिपिं ख्रीष्ट थें मजुतले जितः मचाबूब्यथा थें दुःख जुयाचवनी।

२०छिमिथाय् वये फुगु जूसा जिं छि-मिगु नुगलय् ध्वाथुइक खँ कनेगु खः। छिमिगु खँय् जिं छुं हे क्वःछी मफया च्वन।

हागार व सारायागु दसु

२१व्यवस्था मानय् याये मास्ति वः-पिन्त जिं धाये — व्यवस्थां छु धाइ व छिमिसं मस्यू ला? २२व्यवस्थाय् थथे च्वयातःगु दु — अब्राहामया निम्ह काय्पिं दु। छम्ह काय् भ्वातिंपाखें बूम्ह, अले मेम्ह ब्याहा याना हःम्ह कलाःयापाखें बूम्ह।* २३भ्वातिंपाखें बूम्ह अब्राहामया काय् इमिगु इच्छां बूम्ह खः। ब्याहा याना हःम्हपाखें बूम्ह काय् धाःसा परमेश्वरयागु बचंकथं बूम्ह खः।

२४थ्व दसु थें खः। थुपिं निम्ह मिसा परमेश्वरं बाचा चिनादीगु निता खँ खः। हागार धाःम्ह भ्वातिं सीनै पहाडय् ब्यूगु व्यवस्था खः। २५हागार अरब देशया सीनै पर्वत खः। व्यवस्था मानय् याना च्वंपिं मनूत फुक्कं हागारया मस्त जुल, उकिं थुपिं फुक्कं दास जुल। २६सारा धाःसा परमेश्वरं चिनातःगु बाचा थें खः। सारा न्यानातःम्ह भ्वातिं मखु, व स्वर्गयागु यरूशलेम थें खः। अले भीपिं वया

सन्तान जुल। २७ धर्मशास्त्रय् नं थथे
च्वयातःगु दु —

“हे मचा बुइकिमखुम्ह
थारिम्ह लय्ताया च्वँ,
मचा बुइकेबलय्
गुलि दुःख जुइ धकाः
मस्यूमह नुगः चाय्काः हाला जु।
छाय्धाःसा भाःत नाप च्वना च्वंम्ह
मिसाया स्वयाः
भाःतं त्वःतूमह मिसायागु हे
मस्त यक्व दु।”*

२८ यःपिं दाजुकिजापिं, छिपिं
इसहाक थें बचंया सन्तान खः।
२९ न्हापा थें आः नं भ्वातियापाखें
बूपिन्सं परमेश्वरया आत्मां बूपिन्त
दुःखकष्ट बियाच्वंगु दु।*

३० थ्व हे खँय् धर्मशास्त्रय् छु धकाः
च्वया तल? “भ्वातियात व वया
काय्यात पितिना छ्व। छाय्धाःसा
ब्याहा याना हःम्ह कलाःपाखें बूमह
काय् नं थें वं थः अबुयागु सम्पत्ति
काये दइ मखु।”* ३१ अय्जूगुलिं
यःपिं दाजुकिजापिं, भीपिं भ्वातिं
बुइका तःपिं सन्तान मखु, बरु ब्याहा
याना हःम्हय्सिया पाखें बूपिं सन्तान
खः।

ख्रीष्ट येशू छुत्कारा बियादी

५ १ छुत्काराया नितिं ख्रीष्ट येशू
भीत छुत्कारा बियादी धुकल।
उकिं आः छिपिं साहस कयाः दँ।
हाकनं दासत्वय् मलायेमा।

२ न्यँ, जि पावलं धया च्वना —
छिमिसं म्हय् चिं तया जुल धाःसा
छिमिसं ख्रीष्ट येशूयात विश्वास याःगु
छुं हे ज्यालगय् मजुल। ३ म्हय् चिं तये
माः धाइम्ह मनूयात जिं हानं धाये —
म्हय् चिं तःम्ह मनुखं व्यवस्थायागु
फुक्क खँ मानय् मयासें मगाः।

४ व्यवस्था मानय् यानाः परमेश्वरया
न्ह्यःने धर्मी ठहरय् जुइत स्वइपिं मनूत
ख्रीष्ट येशू नाप मिलय् जुइ फइ मखु।
अले थज्याःपिं मनूत परमेश्वरयागु दया
मायां तापाना च्वनी।

५ जिमिगु आशा ला परमेश्वरं हे
जिमित धर्मी ठहरय् यानादी धयागु
खः। अले परमेश्वरयागु आत्मायागु
शक्तिं हे जिमित विश्वास याये
फय्कादी धकाः जिपिं पियाच्वनागु
खः। ६ भीपिं ख्रीष्ट नाप मिलय् जुइ
धुन धाःसा म्हय् चिं तःसां मतःसां छुं
नं पाइ मखु। भीत माःगु ला विश्वास
खः। थ्व हे विश्वासं यानाः भीसं माया
याये फइ।

७ छिपिं ला बांलाक ब्वाय् वनाच्चवंगु खः। छिमित सुनां सत्य खँ मानय् याये मते धकाः पन? ८ छिमित सःतादीम्ह परमेश्वरं थ्व ज्या याके बियादीगु मखु।

९ “न्हायातःगु छ्वचुंल्य् सोडा भचा जक ल्वाकछ्याःसां फ्वंगाना वइ।”* १० प्रभु नाप मिलय् जुया च्वंगुलिं छिपिं अथे मेगु लँय् जुइ मखु धकाः जिं पत्याः यानाच्चनागु दु। अथेसां छिमित स्यंकेत स्वःपिं, न्ह्याम्ह हे जूसां, इमित परमेश्वरं सजाय् बियादी।

११ यःपिं दाजुकिजापिं, जिं अज्ज नं म्हय् चिं तये माः धकाः न्यंका जूगु जूसा जिं अज्जं छाया दुःखकष्ट फया चवनेगु? थ्व खँ खः धयागु जूसा क्रूसय् सिनादीम्ह स्त्रीष्टयागु भिंगु खँ न्यंका जूसां जितः सुनानं दुःखकष्ट ब्यू वइ मखु। १२ छिमित स्यंकेत स्वःपिं मनूतय्सं म्हय् चिं तयेगु जक मखु म्ह भज्यंक हे स्यंकूसां ज्यू नि।

१३ यःपिं दाजुकिजापिं, परमेश्वरं छिमित छुत्कारा बीत सःतादीगु खः। थः यःथें याना जुइ मते, बरु माया यानाः मेपिन्त ग्वाहालि बीगु या। १४ फुकक व्यवस्था थ्व हे छगू आज्ञाया दुने लाः — “थः जःलाखःलायात थःत थें माया या।”* १५ अयनं गुंपशुत थें थः थः हे ल्वाना जूसा छिपिं फुककं

स्यना वनी धयागु खँय् छिमिसं होश याना च्वँ।

पवित्र आत्मां जाःगु जीवन

१६ पवित्र आत्मां धाःथें याना जूसा छिमिसं थः यःथें याना जुइगु त्वःते फइ। १७ शरीरं ला पवित्र आत्माया विरोधय् व पवित्र आत्मां शरीरया विरोधय् इच्छा याइ। थुपिं निम्ह शत्रु थें खः, उकिं भीसं भीत यःथें याये फइ मखु।* १८ आत्मां धाःथें याना जूसा छिमिसं व्यवस्थाय् च्वया तःथें याये माली मखु।

१९ मनूतय्गु बानि छु खः बांलाक हे सी दु। मनूतय्गु बानि थ्व हे खः — व्यभिचार यायेगु, मभिंगु मतिइ तयेगु, लाः लाःथें याना जुइगु, २० मूर्ति पुजा यायेगु, भाँक्री ज्या यायेगु, ल्वाना जुइगु, मेपिन्त मभिकेगु, नुगः मुइकेगु, तं म्वयेगु, थःगु जक भिं स्वयेगु, मेपिन्त ल्वाका जुइगु, अले पुचः पुचः मुनाः बाया जुइगु, २१ डाह यायेगु, अय्लाः थ्वँ त्वना जुइगु, मोजमज्जा याना जुइगु, थथे हे मेमेगु ज्या याना जुइगु। थज्याःपिं परमेश्वरयागु राज्यय् दुहां वने फइ मखु धकाः जिं न्हापा नं धाये धुन, आः नं थ्व हे खँ जिं छिमित धयाच्चना।

२२ पवित्र आत्माया फल धा:सा माया यायेगु, लय् तायेगु, शान्ति याकेगु, सह यायेगु, दया यायेगु, ग्वाहालि यायेगु, विश्वास याये बह: जुइगु, २३ नम्र जुइगु, स्वजा जुइगु, मनयात चिना तयेगु ख:। थथे याना जुइपिन्त दोष बीगु छुं हे व्यवस्था मदु।

२४ येशू ख्रीष्टयापिं मनूतय्सं ला थ: य:थें याना जुइगु व मभिंगु ज्या फुक्कं कूसय् यरुखाये धुंकल। २५ आत्मां भीत म्वाकात:गु ख:सा भीपिं आत्मां धा:थें चवने मा:। २६ भीसं थ:थवय् घमण्ड याना जुइगु, तं म्वया जुइगु व नुग: मुइका जुइगु याये मज्यू।

थ:थवय् ग्वाहालि याना जु

६ १ य:पिं दाजुकिजापिं, सुनानं मभिंगु ज्या या:गु खन धा:सा छिपिं परमेश्वरया आत्मां धा:थें याइपिन्सं वयात मिजासं भिकेगु स्वये मा:। तर बांलाक होश या, थथे यायेबलय् छिपिं थ: हे मभिंगु ज्याय् मलायेमा। २ छम्हय्सिनं मेम्हय्सित दु:खबलय् ग्वाहालि यायेगु या। थुकथं छिमिसं ख्रीष्ट येशूयागु आज्ञा पूर्वकी। ३ थथे मयासे सुनानं थ:म्हं थ:त त:धंम्ह धका: धया जुल धा:सा वं थ:म्हं थ:त धोखा ब्यूगु जुइ।

४ सकसिनं थ:म्हं थ:गु ज्यायात जाँचय् याना स्व। थ:म्हं यानागु भिंगु ज्याय् लय्ताया च्वं। मेपिन्सं स्वया: बांलाक यायेगु धका: त:धंछुना जुइ मते। ५ छाय्धा:सा फुक्कसिनं थ:गु कु थ:म्हं हे कुबी मा:।

६ वचन स्यना का:महय्सिनं स्यंमहय्सित छुं न छुं बी हे मा:।

७ धोखा नये मते, परमेश्वरयात गिजय् यायेगु जुइमखु। मनूतय्सं छु पिना तल व हे सय्की। ८ सुनानं थ:त य:थें पापी ज्या याना जूसा वयात नरकय् छ्वइ। सुनां परमेश्वरयात य:थें याना जुइ वयात अनन्त जीवन दइ। ९ अय्जूगुलिं भिंगु ज्या यायेत थाकुचाय् मते। थाकुमचासे ज्या याना चवन धा:सा छन्हु भीत परमेश्वरं सिरपा: बियादी। १० अय्जूगुलिं मौका दुबलय् हे भीसं मेपिन्त भिंगु याना बी मा:। अप्व: याना: विश्वासी दाजुकिजापिन्त याना बी मा:।

११ जिं थ:गु हे ल्हातं तत:ग्व:गु आखलं छिमित च्वयाचवनागु दु।

१२ तत:धंगु खं ल्हाना: त:धं जुया जुइपिं मनूतय्सं हे ख: छिमित म्हय् चिं तय्केत कर यानाचवंगु। येशू ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खं न्यंका: दु:खकष्ट फये माली धका: इमिसं थथे याना जूगु ख:। १३ म्हय् चिं तया त:पिं मनूतय्सं हे नं व्यवस्थाय् च्वया त:थें

याये मफु। छिमित म्हय् चिं तय्के धुन
धकाः तःधंछुइत इमिसं छिमित म्हय्
चिं तय्केत स्वयाच्चवंगु खः।

१४ जिं ला मेगु खँय् मखु, बरु येशू
ख्रीष्ट कूसय् सिनादीगु खँय् जक छयं
धस्वाका। वय्कः कूसय् सिनादीगुलिं
जिगु नितिं संसार सी धुंकल, अले
संसारयागु नितिं जि सी धुन। १५ म्हय्
चिं तःसां मतःसां छुं मपा। दक्वसिबय्
तःधंगु ला न्हूम्ह जुयाः म्वाना चवनेगु

खः। १६ थथे न्हूपिं जुयाः म्वाना चवंपिं
धात्थेंयापिं इस्राएलीतय्त परमेश्वरं
दया व शान्ति बियादीमा।

१७ आः थ्व खँय् सुनानं जितः दुःख-
कष्ट बी मते, छायाःसा येशूया दास
खः धकाः क्यनेगु घाःखू जिं थःगु
म्हय् फये धुन।

१८ यःपिं दाजुकिजापिं, भी प्रभु येशू
ख्रीष्टया दया माया छिमित दयाचवने
मा। आमेन।